

prima instanță: A. Rusu

dosarul nr.2ra-1999/13

instanța de apel: E. Ababei, N. Matveeva, G. Polivenco

DECIZIE

03 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă,
Ala Cobăneanu, Ion Vîlcov,
Sveatoslav Moldovan, Nicolae Clima

examinînd cererea de recurs declarată de către Marinescu Viorel,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Marinescu Viorel
împotriva lui Strîmbanu Iurie cu privire la încasarea împrumutului și a dobînzii,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 29 ianuarie 2013, prin care apelul
declarat de către Strîmbanu Iurie a fost admis și casată parțial hotărîrea Judecătoriei
Edineț din 19 decembrie 2011, de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 14 octombrie 2010, reclamantul Marinescu Viorel a depus cerere de
chemare în judecată împotriva lui Strîmbanu Iurie cu privire la încasarea
împrumutului și a dobînzii.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că conform contractului de
împrumut din 17 ianuarie 2007, întocmit în forma unei recipise, a dat cu împrumut
pîrîtului suma de 10500 dolari SUA pe termen de 12 luni cu dobînda de 05% lunar
care urma a fi achitată la data de 21 a fiecărei luni, termenul final de rambursare
fiind data de 17 ianuarie 2008.

Invocă reclamantul că pîrîtul nu-și onorează obligațiunile de împrumutător la
termenul final de executare a obligațiunilor, din care motiv l-a determinat să se
adreseze în instanța de judecată cu acțiunea dată.

Solicită Marinescu Viorel încasarea din contul lui Strîmbanu Iurie a sumei de
10500 dolari SUA, penalitatea calculată din ziua emiterii hotărîrii și dobînda de
întîrziere, fără a indica sumele penalității și a dobîndeii de întîrziere.

Prin hotărîrea Judecătoriei Edineț din 18 martie 2011, acțiunea a fost admisă,
s-a încasat de la Strîmbanu Iurie în beneficiul lui Marinescu Viorel datoria în sumă
de 10 500 dolari SUA și dobînda de întîrziere în sumă de 22050 dolari SUA.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 25 august 2011, apelul declarat de către Strîmbanu Iurie a fost admis și pricina remisă spre rejudecare în prima instanță.

Prin hotărîrea Judecătorei Edineț din 18 martie 2011, acțiunea a fost admisă, s-a încasat de la Strîmbanu Iurie în beneficiul lui Marinescu Viorel datoria în sumă de 10 500 dolari SUA, dobînda de întîrziere în sumă de 19425 dolari SUA.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 29 ianuarie 2013, apelul declarat de către Strîmbanu Iurie a fost admis și casată parțial hotărîrea Judecătorei Edineț din 18 martie 2011, în partea încasării dobînzii de întîrziere și a cheltuielilor de judecată, cu emiterea în această a unei hotărîri noi prin care s-a încasat de la Strîmbanu Iurie în folosul lui Marinescu Viorel suma de 630 dolari SUA, cu titlu de dobîndă conform contractului pentru perioada din 17 ianuarie 2007 pînă la 17 ianuarie 2008.

La 28 martie 2013, Marinescu Viorel a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe în partea încasării dobînzii de întîrziere, cu pronunțarea în partea dată a unei hotărîri noi prin care să se dispună încasarea din contul lui Strîmbanu Iurie în beneficiul lui Marinescu Viorel suma de 8263 dolari SUA, cu titlu de dobîndă, în rest hotărîrile să fie menținute.

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, din care considerente a calculat bobînda eronat.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din actele cauzei, Marinescu Viorel a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Strîmbanu Iurie cu privire la încasarea împrumutului și a dobînzii.

Instanțele ierarhic inferioare de judecată au emis hotărîrile sus enunțate.

S-a constatat că conform contractului de împrumut din 17 ianuarie 2007, întocmit în forma unei recipise, Marinescu Viorel a dat cu împrumut lui Strîmbanu Iurie suma de 10500 dolari SUA pe termen de 12 luni cu dobînda de 05% lunar care urma a fi achitată la data de 21 a fiecărei luni, termenul final de rambursare fiind data de 17 ianuarie 2008.

Conform art. 867 Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Potrivit art. 869 în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobînzii, care trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei.

Înțelegerea asupra dobînzii prin care se încalcă dispoziția alin.(1) este nulă.

Se plătește dobîndă la expirarea fiecărui an pentru perioada dintre momentul încheierii contractului și cel al restituirii împrumutului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

În cazul în care împrumutatul nu plătește dobînda în termen, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a împrumutului și a dobînzii aferente.

Potrivit art. 619 Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobînzii pe perioada întîrzierii. Dobînda de întîrziere reprezintă 5% peste rata dobînzii prevăzută la art.585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus

Reieșind din prevederile normelor de drept citate și în coraport cu normele juridice ce guvernează raportul juridic litigios, Colegiul ajunge la concluzia că instanța de apel incorect a calculat suma dobînzii de întîrziere ce urmează a fi încasată de la intimat în beneficiul recurentului, or aceasta conform legii, se calculează pentru toată perioada nerestituirii sumei împrumutului.

Din actele cauzei rezultă că cu toate că contractul de împrumut a fost încheiat pe o perioadă determinată, adică restituirea sumei urma să aibă loc la data stabilită în contract, debitotul obligației nu a executat condițiile contractuale, din care motive, parvine răspunderea de achitare atît a dobînzii pe perioada indicată în contract, cît și dobînda legală, stabilită prin lege ca rezultat al neexecutării actului juridic în termen.

Din aceste considerente, avînd în vedere aspectul examinării cauzelor în instanța de apel, cu prezența părților, care pot să-și expună opiniile asupra litigiului, inclusiv să prezinte date despre rata de refinanțare a Băncii Naționale pentru toată perioada pentru care se solicită încasarea dobînzii, instanța de recurs este în imposibilitate de a corecta erorile comise, deaceea este necesar de a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel pentru a calcula corect quantumul sumei ce constituie dobîndă de întîrziere pe perioada neexecutării contractului de împrumut.

Privitor la calcularea dobînzii pentru perioada întîrzierii, instanța de apel în mod eronat a concluzionat că în această parte pretențiile se resping din motivul că nu au fost anexate calcule de la o instituție specializată, iar instanța de judecată nu este o instituție financiară care ar putea efectua calculele dobînzilor.

Este necesar de menționat că în contractele de împrumut în cazul în care a fost încheiat un contract de împrumut cu titlu oneros cu indicarea termenului la care împrumutul urmează a fi rambursat, dobînda, stabilită în contract, va fi calculată în limitele termenului specificat în contract.

În cazul în care a fost încheiat un contract de împrumut cu titlu oneros fără indicarea termenului la care împrumutul urmează a fi restituit, dobînda, stabilită în contract, va fi calculată pentru întreaga perioadă, pînă la data formulării pretenției.

Peste termenul contractului de executare a obligației în cazul în care a fost încheiat un contract de împrumut cu titlu oneros cu indicarea termenului la care împrumutul urmează a fi rambursat, dobînda se va calcula conform dispozițiilor art. 619 Cod civil, adică reeșind din rata de refinanțare a Băncii Naționale pentru fiecare an cu suplimentul stabilit de lege.

Prin urmare, se conchide că nu au fost stabilite și nu au fost elucidate pe deplin circumstanțele de fapt ale cauzei de rînd cu argumentele invocate de către părți, fapt ce servește temei pentru casarea deciziei instanței de apel și remiterea

pricinii la rejudecare în instanța de apel, avînd în vedere faptul că instanța de apel continuă examinarea cauzei după prima instanță și poate corecta erorile admise pe parcursul examinării pricinii în prima instanță, iar erorile judiciare enunțate nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

La rejudecare urmează a se ține cont de cele expuse în decizia dată, de a stabili corect situațiile de fapt și de drept ale litigiului, de a determina corect cuantumul dobînzii la contractul de împrumut, ținînd cont de toate prevederile legale în domeniu și în baza probelor prezentate de părți, de a crea condiții obiective și reale participanților la proces pentru realizarea drepturilor lor procedural și în baza probelor pertinente administrate, raportate la legea materială ce guvernează raportul juridic litigios, să emită o hotărîre legală și întemeiată.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se admite recursul declarat de către Marinescu Viorel.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2013, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Marinescu Viorel împotriva lui Strîmbanu Iurie cu privire la încasarea împrumutului și a dobînzii, în partea calculării dobînzii de 630 dolari SUA și respingerii pretenției de calculare a dobînzii cu restituirea pricinii în această parte la rejudecare în instanța de apel la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecată.

În rest decizia Curții de apel Bălți 29 ianuarie 2013 se menține.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă

Ala Cobăneanu

Ion Vîlcov

Sveatoslav Moldovan

Nicolae Clima